

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 010-327/2018/2

Datum: 7. 1. 2019

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 9592-274: Omejitev županskega mandata
Zveza: vaša št. 092-274/2018/1, z dne 20. 12. 2018

V zvezi s posredovanim predlogom glede omejitve županskega mandata na največ 2 mandata, Ministrstvo za javno upravo v okviru svojih pristojnosti posreduje naslednja pojasnilo:

Pobuda o omejitvi števila mandatov funkcionarjev se nanaša na omejitev ustavno varovane volilne pravice, ki spada med temeljne človekove pravice. Omejitve te pravice so dopustne samo v utemeljenih primerih z ukrepi, ki so sorazmerni s cilji, ki jih zakonodajalec zasleduje. Z ustavo je omejitev pasivne volilne pravice urejena zgolj za redke najvišje državne funkcionarje, poleg predsednika republike imajo omejitev mandata na primer še ustavni sodniki.

Pasivna volilna pravica je temeljna politična človekova pravica in je osrednjega pomena za demokratično državo (43. člen Ustave Republike Slovenije; ustava). V skladu s splošnim načelom sorazmernosti (2. člen ustave) so ustavno dopustne le takšne omejitve pasivne volilne pravice, ki so v neposredni zvezi z legitimnim ciljem oziroma razlogom za njeno omejevanje (varstvo pravic drugih oziroma javne koristi) in kot take primerne in nujne za njeno uresničitev ter sorazmerne v ožjem pomenu (tretji odstavek 15. člena ustave). Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-346/02 z dne 10.7.2003 ugotovilo, da ustava ne našteva razlogov, na podlagi katerih bi zakonodajalec lahko predpisal posamezne primere, vendar pa zakonodajalec lahko določi omejitve pasivne volilne pravice iz razlogov, ki so poznani v primerjalnih pravnih ureditvah in so sprejemljivi v svobodni in demokratični družbi, pri čemer pa se seveda tudi v takih primerih presoja dopustnost posega po načelu sorazmernosti. Ustavno sodišče se pri tem sklicuje na Zakonik dobre prakse v volilnih zadevah, ki ga je sprejela Beneška komisija (na Zakonik dobre prakse v volilnih zadevah se redno sklicuje tudi Evropsko sodišče za človekove pravice). Iz omenjenega zakonika in njegove obrazložitve izhaja, da se za izvrševanje volilne pravice lahko določi pogoj starosti, državljanstva in prebivanja v državi, poleg tega pa se volilna pravica lahko odvzame tudi iz drugih razlogov, pri čemer morajo biti kumulativno podani naslednji pogoji: da je odvzem določen z zakonom, da je upoštevano načelo sorazmernosti, pri čemer so lahko pogoji za odvzem pasivne volilne pravice manj strogi kot pogoji za odvzem aktivne volilne pravice itd.

Tudi dokumenti Sveta Evrope na to temo (npr. Kongres lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope), ne vsebujejo podlag za omejitve pasivne volilne pravice, pač pa zgolj napotke za preprečevanje kopičenja funkcij v eni osebi. V Evropi poznamo en sam primer (Portugalska), kjer je pravica do izvolitve za župana omejena na tri zaporedne mandate, skupno torej na 12 let. Ministrstvu dostopne mednarodne primerjave položaja županov kažejo, da je večkratna zaporedna izvoljivost županov prej pravilo, kot izjema, saj ljudje zaupajo znanim kandidatom

bolj, kot novincem. Pri tem velja opozoriti še, da raziskave ne dokazujejo vzročne povezave med številom mandatov in uspešnostjo ali neuspešnostjo funkcionarja.

Izhajajoč iz navedenega tovrstni predlogi terjajo tehtno in skrbno preučitev predvsem z vidika sorazmernosti s cilji, ki jih zakonodajalec zasleduje. Pri tem je dodatno potrebno upoštevati tako vidik primerljivosti ureditve za istovrstne funkcije kot tudi specifičnosti posameznih funkcij.

S spoštovanjem,

dr. Roman Lavtar
sekretar
vodja službe

Poslano:
- naslovníku